

1. პროგრამის სახელწოდება: ქართველური ენათმეცნიერება

პროგრამა სტუდენტებს სთავაზობს 5 მოდულს:

- 1) ქართული სალიტერატურო ენა და დიალექტები
- 2) ქართველური ენები (ქვემოდულები: მეგრულ–ზანური და სვანური)
- 3) ქართული ენის პრაგმატიკა
- 4) ქართული ენის სწავლების თეორია
- 5) ძველი ქართული ენა

2. პროგრამის კოორდინატორი: სრული პროფესორი დამანა მელიქიშვილი **მოდულების ხელმძღვანელები:**

- I. პროფ. დამანა მელიქიშვილი
- II. პროფ. დამანა მელიქიშვილი
- III. ასოც. პროფ. სალომე ოშიაძე
- IV. ასოც.პროფ. მერი ნიკოლაიშვილი/ ასოც.პროფ. რამაზ ქურდაძე
- V. ასოც.პროფ. ანა ხარანაული

3. მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ქართველური ენათმეცნიერების მაგისტრი / MA in Kartvelian Linguistics

4. პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

- ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის ხარისხი ფილოლოგიის დარგში.
- პროგრამაზე დაშვება შესაძლებელია მხოლოდ ერთიანი სამაგისტრო გამოცდის ჩაბარების შემთხვევაში.
- სამუშაო გამოცდილება არ არის სავალდებულო.

5. სამაგისტრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

მიზანი:

სამაგისტრო პროგრამა განკუთვნილია სტუდენტებისათვის, რომლებსაც საწყისი საბაკალავრო განათლება ენათმეცნიერულ დარგებში აქვთ მიღებული და სურთ გააღრმავონ თავიანთი ცოდნა ქართული, ქართველური (სვანური, მეგრული, ლაზური) ენებისა და დიალექტების სფეროში, ასევე ქართული ენის სწავლების თეორიისა და ქართული ენის პრაგმატიკის სფეროებში. იგი მიზნად ისახავს მოამზადოს აღნიშნული ენების კვალიფიციური სპეციალისტიები, კერძოდ, მაგისტრანტებს საფუძვლიანად შეასწავლოს ქართული და ქართველური ენებისა და დიალექტების ფონეტიკური, მორფოლოგიური და სინტაქსური სტრუქტურები, მისცეს ქართველური ენების პრაქტიკული ცოდნა, შეასწავლოს ქართული ენა მოქმედებაში, რაც მიმართულია იმ კავშირის დადგენაზე რომელიც არსებობს ენობრივი უნარის განმსაზღვრელ მენტალურ პროცესებსა და იმ საშუალებას შორის, რომლითაც გამოიყენება ეს უნარი კონკრეტულ კომუნიკაციურ სიტუაციებში, ასევე შექმნას თანამედროვე ქართული ენის სასწავლო პროგრამები, რომლებიც გამოიყენება ქართული ენის შესასწავლად როგორც ქართულენოვანი, ისე არაქართულენოვანი მაგისტრანტებისათვის. გააცნოს ლინგვისტური კვლევის თანამედროვე მეცნიერული თეორიები, ისტორიულ–შედარებითი და დესკრიპციული ანალიზის პრინციპები, ენის დამუშავების კომპიუტერული მეთოდები; ასწავლოს დიალექტების აღწერის პრინციპები; განუვითაროს დიალექტურ ტექსტებზე მუშაობის უნარი; განუვითაროს

ანალიტიკური აზროვნება, საკითხისადმი კრიტიკული მიდგომა და მეცნიერული კვლევის უნარი. სამაგისტრო პროგრამა მიზნად ისახავს ქართველური ენების სპეციალობის ფილოლოგთა მომზადებას და ამ სფეროს სპეციალისტთა ინტეგრაციას საერთაშორისო ლინგვისტურ სივრცეში: აღნიშნულ პროგრამაში მონაწილეობას მიიღებენ როგორც სტუდენტები, ასევე მასწავლებლები უცხოეთის სასწავლო ცენტრებიდან.

შედეგები: აღნიშნული სამაგისტრო პროგრამის დასრულების შედეგად მიღებული კვალიფიკაცია, კომპეტენცია და მეცნიერული კვლევის უნარი კურსდამთავრებულს შესაძლებლობას მისცემს ყოველმხრივ შეისწავლოს და გამოიყენოს ქართული და ქართველური ენების და დიალექტების ტექსტები, სალექსიკონო მასალები. მაგისტრანტი იძენს ფართო ცოდნას, რომელიც აუცილებელია თანამედროვე ინტერდისციპლინარული კვლევებისათვის. მისთვის თვალსაჩინო და ხელშესახები ხდება ენის როლი ადამიანის მოღვაწეობაში და აგრეთვე, ლინგვისტიკის ფუნდამენტური წვლილი ადამიანის შესახებ მეცნიერებაში.

- კურსდამთავრებულს საფუძვლიანად ეცოდინება ქართული და ქართველური ენებისა და დიალექტების ენობრივი თავისებურებანი, შეძლებს აღნიშნული ენებისა და დიალექტების ლინგვისტურ ანალიზს, ტექსტის ენობრივად გამართვას, კონკრეტული ენისა თუ დიალექტის შესახებ ლინგვისტური გამოკვლევის დაწერას. შესაძლებლობა ექნება პრაქტიკულად დაეუფლოს ქართველურ ენებს.
- ქართული და ქართველური ენებისა და დიალექტების ენობრივი თავისებურებების ცოდნა, ერთი მხრივ, და თანამედროვე საენათმეცნიერო მეთოდების ცოდნა, მეორე მხრივ, კურსდამთავრებულს საშუალებას მისცემს შეისწავლოს, გააანალიზოს და გამოსაცემად მოამზადოს ლიტერატურული, დიალექტური (ქართული, სვანური, მეგრულ-ლაზური) ტექსტები და ლექსიკონები.
- მაგისტრი შეძლებს ახალი მეთოდების პრაქტიკულ გამოყენებას დამოუკიდებელი კვლევისას, ასევე ტრეინინგ-კურსებისა და სემინარების ორგანიზება-გაძღვლას ქართული ენის გრამატიკის სწავლებასთან დაკავშირებით. სამაგისტრო პროგრამის დასრულების შემდეგ მაგისტრს ეცოდინება ენობრივი ტექსტის კომპიუტერული დამუშავებისათვის აუცილებელი პროგრამები, შეძლებს შეადგონოს მონაცენთა ბაზა ინდექსებითა და საძიებლებით; შეძლებს ბიბლიოგრაფიის მომზადებას თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით.

დასაქმების სფეროები:

აღნიშნული სამაგისტრო პროგრამის კურსდამთავრებულს მუშაობა შეეძლება:

- უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებებში სასწავლო პროცესის დამხმარე-ტექნიკური საქმიანობისთვის,
- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ჰუმანიტარული პროფილის კვლევით ინსტიტუტებში.
- საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკასა და ნებისმიერ სხვა ბიბლიოთეკაში.

- საქართველოს არქივებში.
- ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ, ლიტერატურულ და მემორიალურ მუზეუმებში.
- საგამომცემლო ორგანიზაციებში.

სწავლის გაგრძელების საშუალება: მაგისტრს შეუძლია სწავლა გააგრძელოს დოქტორანტურაში.